

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ, ПРЕЗИДЕНТА ТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Б. В. Кіндюк

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу теорії
та практики законотворчої діяльності
Інституту законодавства Верховної Ради України

Актуальність теми дослідження пов'язана з трьома причинами. По-перше, сьогодні в Україні склалася критична ситуація. Прийнята значна кількість нормативно-правових актів, що призвело до протиріч декларативності та відсутності механізму реалізації норм права на практиці. Виникають ситуації, в яких є порушення процедури прийняття законів та правил юридичної техніки. Такий стан речей стає потужним фактором, що впливає на процес правового регулювання. Підвищення ефективності законодавства дозволяє послабити кризові явища та їх наслідки.

По-друге, питання ефективності законодавства є одним з найбільш складних напрямів юриспруден-

ції, в багатьох випадках прийняті правові норми відрізняються недосконалістю та колізійністю. Інтерес до ефективності є не випадковим через ускладнення комунікацій суспільства і сплеску рівня інформаційного забезпечення. Це поняття не знайшло свого законодавчого закріплення та при цьому існує багато підходів до даної категорії, які мають протилежний та полярний характер.

По-третє, наявні розробки в сфері ефективності законодавства доцільно використати для оцінки діяльності таких суб'єктів правової ініціативи, як комітети Верховної Ради, Президент та Кабінет Міністрів України. Значну допомогу у вирішенні цього завдання може дати використання

кількісних показників, за допомогою яких можна здійснити перехід від описових до кількісних оцінок діяльності різних гілок державної влади.

Проведення таких досліджень дає змогу забезпечити практику правотворчості необхідними знаннями та рекомендаціями з її проведення при підготовці законопроектів та внесення на розгляд Верховної Ради України.

Аналіз публікацій показує, що наявні дослідження доцільно розділити на дві групи: а) загальнотеоретичні праці; б) роботи, присвячені ефективності законодавства. До першої з них відносяться праці М. В. Баглай, М. І. Байтин, В. М. Баранова, В. М. Карташова, В. В. Лазарева, О. С. Піголкіна,

Ю. О. Тихомирова, О. Ф. Черданцева, В. В. Копейчикова. Друга група досліджень складається з праць В. І. Нікітинського, С. Ю. Марочкина, В. А. Федосєєвої, М. Д. Шаргородського, І. А. Іконицької, П. М. Рабіновича, В. Б. Аверянова.

Викладення матеріалів дослідження необхідно розпочати з історії формування доктринальних поглядів на проблему ефективності законодавства. Такі дослідження почалися на теренах колишнього СРСР у 60-х рр. минулого століття завдяки працям львівської школи – П. М. Рабіновича, московської у Всесоюзному науково-дослідному інституті радянського законодавства (І. С. Самощенко, В. І. Нікітинський) та ленинградської школи (Д. М. Чечот та його учні). Ефективність права в його соціальному вимірюванні є багатовекторним феноменом, який характеризується різними формами вираження. Питання методичного та методологічного забезпечення оцінки ефективності законодавства можуть дати помітні результати за допомогою розробки її прийомів, методів та засобів. Такий підхід розроблявся у роботах значної кількості авторів, доктринальні погляди яких у певних випадках суттєво різняться, але їх можна систематизувати за такими напрямками. У радянський період І. С. Самощенко та В. І. Нікітинський розглядали ефективність права як відношення між фактичним результатом та метою розробки конкретного законодавчого акта [1, с. 8]. На думку П. М. Рабіновича, ефективність права є співвідношенням фактичних результатів реалізації норми права з метою, яку вона задекларувала [2, с. 17]. На думку вченого, умовою ефективності права є соціальна обумовленість закону, тобто адекватність зображення в ньому об'єктивних соціальних потреб. Така позиція дозволила науковцю розробити

потребовий підхід до соціальної сутності права і держави. Наприклад, 6.12.2018 р. Верховною Радою України був прийнятий Закон України № 2639 «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», який забезпечує захист здоров'я громадян, задовольняє потребу суспільства щодо надання споживачам інформації про харчові продукти, мовні вимоги до такої інформації, зазначення країни походження і цінність харчового продукту тощо.

Сучасний український дослідник І. І. Оніщук пропонує такі умови ефективності норм права: 1) чинники, які стосуються внутрішньої сукупності соціальних та юридичних властивостей, притаманних формі та змісту права; 2) чинники, які перебувають за межами права. При цьому соціальний аспект їх ефективності пов'язаний зі змістом, а юридичний – з формою, побудовою та структурою викладення матеріалу [3, с. 259].

Інша група вчених (Ю. Г. Арзамасов, В. М. Баранов, Н. А. Сартаєва) розглядали це поняття як певну сукупність засобів, що забезпечують системну та раціональну діяльність суб'єктів правотворчості. У випадку підготовки неякісного законодавчого акта його реалізація може посилити негативні тенденції та призвести до поглиблення суспільно-політичних, економічних, політичних та екологічних проблем [4, с. 82]. Наприклад, 25.11.2015 р. Президент України вніс до ВР України проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) № 3524, що вводив адвокатську монополію, і цей законопроект був прийнятий 2 червня 2016 р. Враховуючи значні обмеження з захисту прав громадян, пов'язані з доступом до правосуддя, до нової Верховної Ради Президентом України було внесено проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо ска-

сування адвокатської монополії)», що забезпечують права кожного на отримання професійної правничої допомоги.

Питання методичного та методологічного забезпечення оцінки ефективності законодавства можуть дати помітні результати за допомогою розробки її прийомів, методів та засобів. Такий підхід розроблявся у працях О. В. Богачової, І. І. Оніщука, І. С. Терлецької, І. Д. Шутака та ін.

Згідно з доктринальними поглядами С. А. Жинкина, ця категорія відображає дієвість права, як соціального, духовного регулятора та елемента культури [5, с. 13]. Оцінка ефективності законотворчої діяльності владних структур – одне з найскладніших завдань юридичної науки. Сьогодні це поняття активно розробляється в Україні на доктринальному рівні, але не знайшло закріплення у прийнятих на законодавчому рівні актах.

Вирішення цього завдання потребує збору інформації щодо розробки етапів підготовки нормативно-правових актів та їх оцінювання, що дає змогу розробити пропозиції з їх удосконалення та спрогнозувати їх реалізацію. Цілком зрозуміло, що методологія оцінки ефективності нормативно-правових актів повинна ґрунтуватися на таких принципах, як актуальність, комплексність, наукова обґрунтованість і доцільність. При цьому необхідно враховувати специфіку суб'єктів права законодавчої ініціативи та загальну спрямованість цієї діяльності.

Як вказує І. І. Оніщук, зарубіжні науковці розробили декілька підходів до оцінки ефективності законодавчої діяльності. Так, американські дослідники К. Волдента А. Вейсман розробили систему оцінок індивідуальної ефективності законодавця, запропонувавши для цього 15 показників, серед яких: кількість запропонованих

законопроектів, поданих у комітети та Палату представників; кількість відхиленних законопроектів; кількість законопроектів, які були прийняті та набули статусу закону [3, с. 279]. Ефективність законодавця, на думку Г. Падро, М. Джеймса та М. Снайдера, обумовлена певними факторами, серед яких: їх здібність та внутрішній потенціал; освіта та особисті навички; інституційна позиція законодавця; приналежність до партії або комітету, лідерство та членство у домінуючій партії.

У розумінні змісту поняття «ефективність права» важливим є досягнення нормою права необхідного для розвитку суспільства результату, тобто корисність, економічність, оптимальність.

Нині в Україні накопичено значний досвід оцінки ефективності діяльності Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України. Так, громадянська мережа «Опора» опублікувала у 2017 р. рейтинги 105 депутатів за результатами їх діяльності у парламенті. Критеріями оцінки ефективності діяльності депутатів були: відвідування комітетів та пленарних засідань; пропуск пленарних засідань з поважних/без поважних причин; кількість зареєстрованих постанов, законопроектів; кількість представлених законопроектів, які стосуються проблем виборчого округу чи реалізації передвиборчої програми; кількість запитів та виступів; діяльність у виборчому окрузі. З метою кількісної оцінки такої системи її автори запропонували використовувати систему балів по кожній з цих позицій. Наприклад, активність в окрузі оцінювалася за наявністю приймалень, одна приймальня дорівнювала 1 балу, її регулярна праця – 2 бали, особистий прийом депутатом виборців – 1 бал, наявність приймальні, але її нерегулярна праця – 1 бал. Така методика

є корисною з точки зору захисту інтересів виборців, але характеризується однобічністю, оскільки не включає головного питання депутатської діяльності – кількості вирішення проблем на практиці. Одночасно з цим, такий підхід шляхом формування рейтингу за кількісними та якісними показниками має стимулювати парламентаріїв до більшої продуктивності, допомагає виявити тих депутатів, які лише присутні на засіданнях Верховної Ради України і не беруть участі у законотворчій діяльності.

З метою оцінки ефективності діяльності народних депутатів, Комітетів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, доречним є застосування методики, запропонованої О. Л. Копиленком та Б. В. Кіндюком, яка включає розрахунки кількісних показників діяльності суб'єктів законодавчої ініціативи [6, с. 8]. Для цього була зібрана інформація щодо кількості проектів законів, поданих на розгляд Верховної Ради України – Комітетами, Президентом, Кабінетом Міністрів та народними депутатами за період з 1.11.2018 по 1.06.2019 рр. Результати таких розрахунків дали змогу побудувати графік динаміки розгляду Верховною Радою України проектів законів на дев'ятій-десятій сесіях VIII скликання (рис. 1).

Досліджуючи динаміку розгляду проектів законів на дев'ятій-десятій сесіях Верховної Ради України VIII скликання, доцільно провести розрахунки активності суб'єктів законотворчої ініціативи протягом окремих часових інтервалів. Наприклад, стосовно народних депутатів найбільш продуктивний період роботи припадає на часовий інтервал з 29.11.2018 по 31.01.2019 рр., у який було запропоновано 1094 законопроекти, що становить 47,5% від загальної кількості запропонова-

них народними депутатами актів (рис. 1).

Збільшення активності фіксується в діяльності Президента та Кабінету Міністрів України, які також внесли на розгляд Верховної Ради значно більшу кількість проектів, ніж у інші часові інтервали. На думку Ю. І. Бірченко, законодавчі акти створюються та діють в реальній сукупності суспільних відносин на основі існуючого суспільного буття [7, с. 11]. Тому доцільно розглянути причини такого підвищення кількості внесених законопроектів. Такий розподіл пов'язаний з тим, що у цей період було прийнято важливі для країни закони з урегулювання проблем соціально-політичного та економічного характеру. Це законодавчі акти, пов'язані з удосконаленням Земельного кодексу, Бюджетного кодексу України, системи освіти, регламентації діяльності релігійних організацій на окупованій частині України, забезпечення державної політики у вугільній галузі, якості харчових продуктів, про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення, а також значну кількість документів, присвячених міжнародним питанням.

З метою деталізації інформації були зібрані матеріали стосовно законодавчих ініціатив Президента, народних депутатів, Кабінету Міністрів України (табл. 1).

Розгляд кількісних показників доводить, що основний обсяг законів за розглянутий період внесився народними депутатами України у порівнянні з іншими суб'єктами законодавчої ініціативи. Наприклад, загальна кількість проектів законів, внесених народними депутатами за цей період, складає 2303, Кабінетом Міністрів – 382, Президентом – 131, тобто їх співвідношення представляє собою 1,0 → 0,17 →

→ 0,06, тобто активність цих суб'єктів змінюється в значному діапазоні. В математичній статистиці про співвідношення величин може дати уяву коефіцієнт ексцентриситету ϵ , який є результатом відношення їх максимального та мінімального значень (табл. 1). Викликає інтерес динаміка значень коефіцієнту ϵ , який коливається у значному діапазоні – від 83, що припадає на 21.02.2019 р., до 7,1 – на 24.05.2019 р., що свідчить про несистемну роботу трьох суб'єктів законодавчої ініціативи. У табл. 1 представлені кількісні показники законотворчої діяльності народних депутатів України, Президента України, Кабінету Міністрів України по кожному з періодів, за які було зібрано необхідну інформацію, а також сумарна кількість представлених проєктів законів.

Розгляд кількості запропонованих проєктів законів показує, що максимальна кількість законопроєктів, запропонованих народними депутатами – 311, припадає на період між 10.01.2019 по 31.01.2019 рр. (табл. 1), на цей самий період припадає найбільша активність Кабінету Міністрів – 52 проєкти. При цьому значення коефіцієнта ексцентриситету ϵ складає 18,3. У свою чергу, Президентом України запропоновано 131 законопроєкт з максимумом – 17 проєктів, що знов припадає на той самий період.

Такі результати показують, що Апарат Президента України не приділяв належної уваги законотворчості у період з 21.02.2019 по 17.04.2019 рр., не зважаючи на наявність у його складі значної кількості фахівців. Отже, отримана інформація доводить необхідність підвищення рівня ефективності діяльності Офісу Президента України, який створений замість Адміністрації Президента, сформована нова політична команда.

Іншим показником діяльності суб'єктів законодавчої ініціативи є дослідження співвідношення та розподілення проєктів законів, які були зареєстровані та розглянуті Верховною Радою України (табл. 2).

Згідно з зібраною інформацією з початку скликання Верховної Ради України було розглянуто на її засіданнях 4466 проєктів законів, з яких 78% запропоновані народними депутатами України, 17,7 – Кабінетом Міністрів України, 4,4% – Президентом України. З цієї кількості були прийняті в цілому 972 закони, що складає лише 22% від кількості законопроєктів, поданих до розгляду, і це свідчить про низький рівень та неузгодженість підготовлених інших актів. Інтерес викликає та обставина, що із загальної кількості зареєстрованих проєктів – 7636, лише 58% були розглянуті на засіданнях Верховної Ради України.

Наступним завданням цієї роботи є оцінка ефективності правотворчої діяльності Комітетів Верховної Ради України, яка проведена на підставі розрахунків кількісних показників дев'ятої-десятої сесій Верховної Ради України VIII скликання (табл. 3).

Розгляд зібраної інформації показує, що за період дев'ятої сесії найбільшою активністю відрізнялися Комітет з законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та Комітет з питань податкової та митної політики, на які припадає по 9% внесених на розгляд Верховної Ради України законопроєктів від їх загальної кількості. На другому місці – Комітет з питань бюджету та Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин, якими було запропоновано по 8,4% проєктів законів. Найменшою активністю відрізнялися Комітет з питань запобігання та протидії корупції та Комітет з питань інформації та зв'язку, якими було внесено 1,1% та 0,7% від загальної кількості за-

конопроєктів. Тобто на IX сесії основну увагу було приділено правоохоронній, податковій, митній сферам.

На X сесії найбільшою активністю відрізнявся Комітет з питань бюджету, яким було внесено 32% від загальної кількості законопроєктів. На другому місці – Комітет з податкової та митної політики, на який припадає 17% від загальної кількості законопроєктів. Інтерес викликає та обставина, що значно знизилася порівняно з IX сесією законопроєктна активність Комітетів з питань аграрної політики та земельних відносин, з питань інформації та зв'язку, з прав людини та національних меншин, з питань свободи слова та інформаційної політики, якими було внесено по 0,4% від загальної кількості законопроєктів.

За період з початку VIII скликання до 12.06.2019 р., згідно з проведеними розрахунками, найбільшою активністю відрізнявся Комітет з питань податкової та митної політики, на який припадає 12% від загальної кількості законопроєктів, на другому місці – Комітет з питань бюджету, яким запропоновано 11%, на третьому – Комітет з питань правової політики та правосуддя. Найменшою активністю відрізнялися Комітет з питань культури і духовності – 1,2%, Комітет з питань запобігання і протидії корупції – 1,1%, Комітет з питань інформації та зв'язку – 0,6%.

Отримані результати з діяльності Комітетів Верховної Ради потребують свого більш детального вивчення з метою оцінки ефективності за допомогою системи градацій, так, враховуючи значні коливання кількості законопроєктів, підготовлених Комітетами, доцільно виділити такі градації: 0-100; 100-200; 200-400; 400-600 та, враховуючи значні коливання кількості законопроєктів, доцільно виділяти такі градації. Наступним кроком

є проведення вибірки кількості законопроектів, підготовлених кожним Комітетом, та їх віднесення до кожної з градацій (табл. 4).

Розгляд отриманих результатів показує, що найбільша кількість законопроектів, які відносяться до градації 400-600, підготовлено двома Комітетами, в градацію 200-400 увійшло чотири Комітети, до діапазону 100-200 законопроектів – 11 Комітетів, а до градації 0-100 – 10 Комітетів (табл. 4). Можна дійти висновку, що 10 Комітетів, які увійшли до останньої градації, працювали найменш ефективно, що свідчить про низький рівень законотворчої діяльності депутатів, які входять до їх складу. Так, Комітетом з питань культури і духовності підготовлено 57 законопроектів, а Комітетом з питань запобігання і протидії корупції лише 52 законопроекти, що явно недостатньо, враховуючи значний рівень злочинності у цій сфері.

Новим складом Верховної Ради ІХ скликання кількість Комітетів була скорочена. При цьому з їх числа був виключений Комітет

з питань культури та духовності, а Комітет з запобігання та протидії корупції був трансформований у Комітет з питань антикорупційної політики. Низьку ефективність своєї роботи за період VIII скликання показав Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин, яким було підготовлено лише 60 законопроектів, тому можна зазначити, що Верховна Рада прийняла обґрунтоване рішення з його трансформації у Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнародних відносин.

Необхідно вказати, що незначною активністю відрізнялась робота Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму та Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю, кожний з яких вніс по 83 законопроекти. Доцільним є рішення Верховної

Ради України щодо їх трансформації у Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Висновки. Підводячи підсумок оцінки ефективності діяльності суб'єктів законодавчої ініціативи, необхідно вказати на недостатній рівень їх взаємодії в законодавчому процесі, що доводиться значними коливаннями числа запропонованих ними законопроектів. Така неузгодженість призвела до посилення кризової ситуації в країні, що спостерігалася протягом майже усього дослідженого періоду, особливо у січні та квітні 2019 р.

Найбільшою активністю відрізнялася робота Комітету з питань бюджету та Комітету з питань податкової та митної політики, а найменша кількість законопроектів була внесена Комітетом з питань культури і духовності та Комітетом з питань запобігання і протидії корупції. Виходячи з таких результатів, можна визнати доцільним трансформацію даних Комітетів та створення на їх основі нових, з більш широким колом сфер правової політики. ■

Рис. 1

Динаміка розгляду Верховною Радою України проектів законів на дев'ятій-десятій сесіях Верховної Ради України VIII скликання

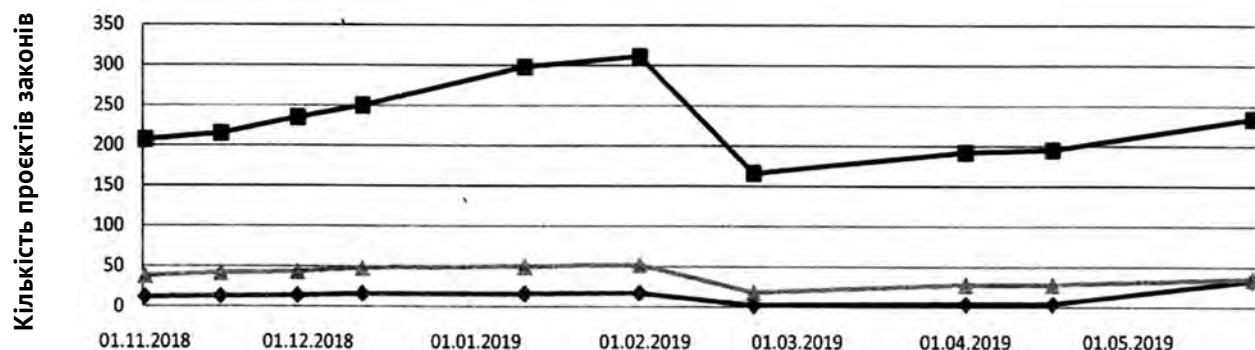

Табл. 1

**Кількість проектів законів,
представлених суб'єктами законодавчої ініціативи**

Суб'єкт законодавчої ініціативи	Періоди										Загальна кількість
	01.11.2018	15.11.2018	29.11.2018	11.12.2018	10.01.2019	31.01.2019	21.02.2019	01.04.2019	17.04.2019	24.05.2019	
Президент України	12	13	14	16	16	17	2	4	4	33	131
Народні депутати України	207	215	235	250	298	311	166	192	195	234	2303
Кабінет Міністрів України	38	42	43	48	50	52	18	28	28	35	382
Ексцентриситет	17,25	16,5	16,8	15,6	18,6	18,3	83	48	48,6	7,1	17,6

Табл. 2

**Показники діяльності та співвідношення
зареєстрованих і розглянутих законопроектів**

Суб'єкти права законодавчої ініціативи	Всього розглянутого	%	З них:						Співвідношення зареєстрованих та розглянутих проектів
			Прийнято в цілому	%	Враховано на доопрацюванні	%	Відхилено та знято з розгляду	%	
Президент України	189	4,3	143	14,7	1	0,2	43	1,5	1,0
Народні депутати України	3485	78	525	54	440	84,6	2426	85	1,8
Кабінет Міністрів України	792	17,7	304	31,3	79	15,2	386	13,5	1,3
Разом	4466		972		520		2855		1,7

Кількісні показники діяльності Комітетів Верховної Ради України

№	Назва Комітету Верховної Ради України	Розподілення кількості поданих на сесії законопроектів (%)		
		IX сесія	X сесія	з початку скликання
1	2	3	4	5
1	з питань аграрної політики та земельних відносин	8,4	0,4	4,6
2	з питань будівництва, містобудування та ЖКХ	3,4	2,6	3
3	з питань бюджету	8,4	32	11
4	з питань держбудівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування	2,6	2	3
5	з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків ЧК	1,8	2,2	2,5
6	з питань економічної політики	2	2,2	4
7	з питань європейської інтеграції	3,6	0,4	2
8	з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності	9	6,6	8
9	з питань запобігання і протидії корупції	1	0,8	1,1
10	у закордонних справах	3,4	2,2	3
11	з питань інформатизації та зв'язку	0,7	1,7	0,6
12	з питань культури і духовності	3,2	0,4	1
13	з питань науки і освіти	2,1	1,3	2,3
14	з питань національної безпеки і оборони	7,6	3	6
15	з питань охорони здоров'я	2,1	4	2
16	з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки	6	2	4
17	з питань податкової та митної політики	9	17	12
18	з питань прав людини, національних меншин і національних відносин	1,5	0,4	1,3
19	з питань правової політики та правосуддя	2,6	3,5	7,6
20	з питань промислової політики та підприємництва	1,8	1,7	3,4
21	з питань Регламенту та організації роботи ВРУ	2,6	5	2,4
22	з питань свободи слова та інформаційної політики	1,5	0,4	1,4
23	з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму	2,8	2,2	1,8
24	з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення	2	2,6	4,5
25	у справах ветеранів війни, учасників бойових дій, учасників АТО та людей з інвалідністю	2,3	1,9	2,6
26	з питань транспорту	2,8	0,8	2
27	з питань фінансової політики і банківської діяльності	1,8	2,6	2,5

**Оцінка діяльності ефективності
Комітетів Верховної Ради за допомогою системи градації**

Градації	Назви Комітетів ВР України	Кількість Комітетів
0 – 100	<ul style="list-style-type: none"> з питань запобігання і протидії корупції з питань інформації та зв'язку з питань культури і духовності з питань охорони здоров'я з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин з питань свободи слова та інформаційної політики з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму з питань транспорту з питань європейської інтеграції з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності 	10
100 – 200	<ul style="list-style-type: none"> з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства з питань держбудівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи з питань економічної політики у закордонних справах з питань науки і освіти з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки з питань промислової політики та підприємництва з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю з питань фінансової політики і банківської діяльності 	11
200 – 400	<ul style="list-style-type: none"> з питань аграрної політики та земельних відносин з питань національної безпеки і оборони з питань правової політики та правосуддя з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення 	4
400 – 600	<ul style="list-style-type: none"> з питань бюджету з питань податкової та митної політики 	2

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Самощенко И. С. О понятии эффективности правовых норм / И. С. Самощенко, В. И. Никитинский // Ученые записки / Всесоюзный научно-исследовательский институт советского законодательства. – М., 1969. – Вып.18. – С. 3-19.
2. Рабінович П. М. Ефективність юридичних норм: загальнотеоретично-понятійний інструментарій дослідження // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 1(52) – С.13-21.
3. Онищук І. І. Правовий моніторинг: проблеми методології, теорії та практики: моногр. – Івано-Франківськ – Дрогобич : Коло, 2017. – 512 с.
4. Баранов В. М. Мониторинг дефектности нормативно-правовых актов / В. М. Баранов, М. А. Мушинский // Юридическая наука и практика: Вестник Нижегородской академии МД России, 2011. – № 1 (14). – С. 79-88.
5. Жинкин С. А. Эффективность права: антропологическое и ценностное измерение : автореф. дисс. ... докт. юрид. наук. – Краснодар, 2009. – 28 с.
6. Копиленко О. Л., Кіндюк Б. В. Теоретичні засади використання кількісних показників у дослідженнях пам'яток права // Юридична Україна. – 2016. – № 7-8. – С. 4-12.
7. Бірченко Ю. І. Деякі критерії оцінки якості та ефективності нормативно-правових актів // Наукові записки. – 2004. – С. 9-13.
8. Нечипоренко А. О. Ефективність законодавства як соціально-правова основа розвитку і вдосконалення суспільства // Юрист України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravnuk.info/2013-12-27-12-38-39/66-efektivnist-zakonodavstva-yak-socialno-pravova-osnova-rozvitku-i-vdoskonalennya-suspilstva.html>
9. Кіндрат П. В. Ефективність законодавства: понятійно-термінологічний аспект // Правова інформатика, № 3(43). – 2014. – С. 55-59.
10. Дзейко Ж. О. Законодавча техніка в Україні: історико-теоретичне дослідження : моногр. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 380 с.
11. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти : моногр. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. – 568 с.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ, ПРЕЗИДЕНТА ТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Б. В. Кіндюк

У статті на основі методики кількісних показників виконано оцінку діяльності Комітетів Верховної Ради, народних депутатів, Президента та Кабінету Міністрів України. Показано, що найбільшою активністю характеризувалася законотворчість народних депутатів України порівняно з іншими суб'єктами законодавчої ініціативи. Проведена оцінка ефективності діяльності Комітетів Верховної Ради та доводиться доцільність трансформації деяких Комітетів у нові з більш широким колом сфер правового регулювання.

Ключові слова: Верховна Рада, оцінка ефективності, законодавчий акт, суб'єкти законодавчої ініціативи, Комітети Верховної Ради.

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2019.

ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF THE ACTIVITIES OF THE COMMITTEES OF THE VERKHOVNA RADA, THE PRESIDENT AND THE CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE

B. V. Kindyuk

In the article, on the basis of the methodology of quantitative indicators, the activity of the Committees of the Verkhovna Rada, the People's Deputy, the President and the Cabinet of Ministers of Ukraine was evaluated. It is shown that the most active activity was characterized by the lawmaking of the People's Deputies of Ukraine in comparison with other subjects of the legislative initiative. The performance of the Verkhovna Rada Committees has been evaluated and the feasibility of transforming some of the Committees into new ones with a broader scope of legal regulation has been proved.

Keywords: Verkhovna Rada, efficiency assessment, legislative act, subjects of legislative initiative, Verkhovna Rada Committees.

Received: 24.10.2019.